

קונטרס שלום מביא שלום.

יבואר בו ששלום בית (הנעשה עם כוונה) כוחו גדול לבטל את הגזירות מעם ישראל, לתת לקב"ה כוח להשפיע טוב עלינו, להינצל מחבלי משיח, לזכות לילדים צדיקים ובו תלויה הגאולה השלימה בב"א.

קונטרס זה הוא פרק ראשון מהחוברת.

הקונטרס מחולק חינם
לע"נ יהודית בת יהודה אריה ז"ל
ניתן לשלם 5 ₪ להמשך ההפצה.

ניתן להשיג חוברות נוספות
א. קונטרס סיבת הנישואין.
ב. שלום בית בתורה בהלכה ובאגדה.
ג. קונטרס ואמונתך בלילות.
(מצוות שניתן לקיים כשהילד בוכה בלילה)
ד. השמחה ההודיה והשירה.

ניתן להשיג ספרים נוספים:
א. בנין הבית מאת הרב שוחטוביץ שליט"א.
(מאמרי הדרכה לאברכים בענין קדושת הבית היהודי
עם הסכמות מגדולי ישראל).
ב. הפגישה – חוברת המלמדת כיצד יוצרים קשר עם
בורא עולם.
ג. ספרים נוספים בעניני אמונה ושלום בית.

חובר בעזרת השם יתברך
על ידי יהודה טאוב
סוקולוב 30
קרית אתא

להערות ולהשגת הקונטרס המלא
לתרומות להפצת הקונטרס
ניתן לשלוח לכתובת הנ"ל.

052-7139520
04-8436092
אדר - תשע"ג

מפתח הענינים.

- הסכמות הרבנים.....4
- 4 א. הסכמת הרב אביגדור נבנצל שליט"א.
- 4 ב. הסכמת הרב דב יפה שליט"א, משגיח דישיבת כנסת חזקיהו.
- 5 ג. הסכמת הרב יואל שוורץ שליט"א.
- פרק א : שאלות ותמיהות בענין חשיבות האחדות בבית היהודי.....6**
- 6 פתיחה:
- 7 א. התורה טרחה להודיע לנו ששלום בית חשוב לבורא יותר מכל דבר.
- 7 ב. פירוד איש ואשתו דומה לחטא העגל.
- 8 ג. חיבור איש ואשתו מתן תורה.
- 8 ד. חסרון בשלום הבית יותר חמור מלירוק בפנים של גדול הדור.
- 9 ה. הבית היהודי באחדות זה קודש הקודשים של עם ישראל.
- 9 ו. מה היה סודו של הגרש"ז שנתן לו את הכוח חמישים שנה בלי לפגוע באשתו?..9
- פרק ב : תשובות ויסוד גדול ונפלא במהות הבית יהודי.....11**
- 11 א. איש ואשה הם לא רק משל.
- 12 ב. דע מה למעלה – ממך! (כל מה שנעשה למעלה הכל ממך הוא).
- 13 ג. איש ואשתו נבראו דוגמת עולמות העליונים.
- 15 ד. עמוד האש שהגיע לבית יהודה בריה דר' חייא.
- 16 ה. סיפור כבוד אשתי הוא כבוד השכינה.
- 17 ו. סיפור על האמורא רב רחומי והמוסר ההשכל הנלמד ממנו.
- 17 ז. איש ללא אשה אינו אדם (אינו דומה לעליונים).
- 19 ח. הבית היהודי הוא מקום שנותן לקב"ה כוח להשפיע טוב לעולם כולו.
- 20 ט. דברי הרב אביגדור נבנצל שליט"א.
- 20 י. העיקר תלוי בכוונה – חשוב מאוד!.
- 21 שהכל ברא לכבודו.
- 21 יא.
- 22 יב. איש ואשה שזכו הם קודש הקודשים דוגמת שני הכרובים.
- 24 יג. איש ואשה שזכו ביתם מקור שפע הטוב לעם ישראל.
- 25 יד. שהשכינה שורה ההתנהגות בדרך נס – עצה נפלאה לחינוך הילדים.
- 26 טו. תורה וחסד ללא שלום בית זה כמו חורבן בית המקדש.
- 28 טז. סיכום החוברת.
- 28 יז. נספכים מאמרים מספר הפליאה.
- 31 יח. מפתח הענינים לחלק ב' של החוברת.
- 32 האוצר לא מתחת לגשר.

רב בירושלים העתיקה תובב"א
מח"ס ביצחק יקרא
מציון מכלל יופי
שיחות לחמישה חומשי תורה ומועדים

בס"ד, תאריך א"ת ב' צ"א א"ת ג"ה
תל"ז י"ו ו"א ע"ה ק"א ז"ל

יָאֵת אֶת הַחוּבְרָת "שְׁלוֹם בֵּית" הַמְסֻבֵּר אִיךְ אֶהְבֵּה וְאֶחֻוּהַ וְעַלֵּי זִמְזָמָה בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה לְגוֹרְמִים
שֶׁפֶעַ אִישׁ מִן הַקְּב"ה לְכַנְסוֹ, וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה
יִשְׂרָאֵל בְּכֹה, וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה
קִימוֹנוֹ, וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה

כִּי הָיָה הַחֲטָא לְהַטְרֵי אֶל הַקְּבוֹץ
וְזִמְזָמָה בְּרַד הַחֲטָא הַקְּבוֹץ
בֵּינֵי הַקְּבוֹץ וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה
וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה וְזִמְזָמָה

הסכמות הרבנים.

ההסכמות ניתנו למהדורה קודמת, ולרעיון הכללי של הדברים.

א. הסכמת הרב אביגדור נבנצל שליט"א.

יקר סהדוּתא

ראיתי את החוברת "שלום בית" המסבירה איך אהבה ואחווה ושלוש ורעות בין איש לאשתו גורמים שפע טוב של הקב"ה לכנס"י, והדברים מאירים ומעוררים, יזכה הרב המחבר שליט"א לעורר כל בית ישראל בזה, ונזכה שהקב"ה, למרות שצדוקי א' בגמ' (סנהדרין לט.) אמר עליו שהוא כהן, יחזיר את גרושתו במהרה בימינו.

כעתירת צעיר הלויים
אביגדור נבנצל.

ב. הסכמת הרב דב יפה שליט"א, משגיח דישיבת כנסת חזקיהו.

ההסכמה החשובה של הגאון הרב נבנצל שליט"א אינה צריכה חיזוק ויזכה הרב המחבר הנכבד לעורר רבים לטובה.

דב יפה

נ.ב. דברי הרב נבנצל בעניין זה הובאו בסוף פרק א'.

הרב יואל שוורץ שליט"א

ראש המכון למניעת איסור אכילת תולעים

מחבר סדרת הספרים - כשרות המזון

רח' שלנס 12 - טל. 02-247121

ירושלים

מ/א יואל שוורץ שליט"א

בס"ד, תאריך 23/7

מכתב

הנה ידידי הרב החשוב יהודה טאוב שליט"א הביא לפני את כתביו בנושא שלום בית והפליא ללקט את דברי רבותינו הקדושים בענין חשוב זה המקשר את הקב"ה וכנס"י, במעשה החסד ואהבה שבין איש לאשתו, על כן ראוי לכל איש מישראל ללמוד את המקורות שבלקט היקר הזה, ויוסיף להוסיף לקח, ללמד את חובת כל אדם מישראל.

המברכו בכל לב
יואל שוורץ
ר"מ בישיבת דבר ירושלים.

ג. הסכמת הרב יואל שוורץ שליט"א.

מכתב ברכה

הנה ידידי הרב החשוב יהודה טאוב שליט"א הביא לפני את כתביו בנושא שלום בית והפליא ללקט את דברי רבותינו הקדושים בענין חשוב זה המקשר את הקב"ה וכנס"י, במעשה החסד ואהבה שבין איש לאשתו, על כן ראוי לכל איש מישראל ללמוד את המקורות שבלקט היקר הזה, ויוסיף להוסיף לקח, ללמד את חובת כל אדם מישראל.

המברכו בכל לב

יואל שוורץ

ר"מ בישיבת דבר ירושלים.

פרק א : שאלות ותמיהות בענין חשיבות האחדות בבית היהודי.

פתיחה:

הדברים שכתובים כאן, יקרים עד מאוד, וכל מי שנגעה יראת השם בלבבו יבין, שיש בהם שינוי גדול מאוד במבט על חיי הבית היהודי. אין השלום בין איש לאשתו נוגע רק אליהם אלא השלום בביתם מביא שלום לכל עם ישראל ולכל העולם כולו, כל מצבו של עם ישראל ואף הגאולה השלימה תלויים בדבר זה.

תבואר פעולת האדם בעליונים כשמשרה שלום בביתו על מנת לעשות נחת רוח לבוראו (כעין נפש החיים על שלום בית).

הבית היהודי הוא בית הספר לאהבת ה', וכשיידע זאת יוכל לקנותה ולהרגיש כבבית המקדש.

מי שיזכה לחיות את הדברים כל שעה בביתו תהיה שווה אולי פי 100!
בעז"ה נזכה להבין שהשלום בבית יותר ממה שהוא בין איש לאשתו, הוא בין אדם לקונו יותר מכל המצוות, לכן כדאי לקרוא באכפתיות ובתשומת לב, לחזור הרבה על הדברים, והעיקר הגדול להתפלל הייטב לבורא עולם שיזכנו לחיות בלב את הדברים.

ודע! קונטרס זה הוא חובה גמורה לכל מי שרוצה לזכות להביא ילדים צדיקים לעולם, שכן כל קדושת הילדים תלויה בקדושת המחשבה על הבית היהודי, חוברת זו מבוארת באופן נפלא מהי קדושת הבית היהודי.

א. התורה טרחה להודיע לנו ששלום בית חשוב לבורא יותר מכל דבר.

מצאנו בתורה דבר מיוחד מאוד בענין חשיבות השלום בבית, כתוב בתורה בשלוש עשרה מידות של רחמים "ונקה לא ינקה", הקשו חז"ל (יומא פו.) האם הקב"ה מנקה או שאינו מנקה? ותירצו: על כל הלאווים שבתורה ה' מכפר בתשובה, חוץ מ"הנושא שמו לשוא" שיש בזה חילול שם ה' ודבר זה הוא לאו מעשרת הדיברות ככתוב שמות פרק כ פסוק ז: **לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְדֹוּד אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּא כִּי לֹא יִנָּקֶה יְדֹוּד אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׂוּא.**

והנה למרות חומרתו של בזוי שם ה' מצאנו שהתורה התירה לחלל את שם ה' לכאורה ללא צורך, כאשר יש לפנינו אשה סוטה שאנחנו מסופקים האם היא מותרת לבעלה או אסורה, אמרה תורה לכתוב את פרשת סוטה עם שם ה' על מגילה ואחר כך למחוק את שם ה' בתוך המים ובמים אלו ישקו את הסוטה לבודקה אם היא מותרת לבעלה, וקשה. הרי ניתן היה להעביר את האשה לפני החושן ולראות אם האותיות בחושן יאירו כמו שעשו אצל עכן, או לערוך גורל כמו על הפרים ביום כיפור? מדוע צייתה תורה למחוק את שם ה'? תשובה. רצה הבורא ללמדנו כי השלום בבית חשוב לו יותר מאשר הלאוו החמור ביותר בתורה, יותר מאשר לתת כבוד לשמו, ותמוה מדוע.

ב. פירוד איש ואשתו דומה לחטא העגל.

במדרש רבה (במדבר ט, מז) משמע שמדוע מוחקים את שם ה' על המים, ללמדה כי מעשיה חמורים כמו חטא העגל. כיצד? כשם שמשה שבר את הלוחות, כך הכהן מוחק את שם ה'. כשם שבנ"י חטאו ללא עדים והתראה, ולכן הושקו ממי אפר שריפת העגל, כך הכהן משקה את הסוטה. מדוע מעשי הסוטה דומים כל כך לחטא העגל ושבירת הלוחות?

שיר השירים פרק ד פסוק ה: **שְׁנֵי שְׂדֵיךָ כְּשְׁנֵי עֵפְרַיִם תְּאוּמֵי צְבִיָּה הָרוּעִים בְּשׁוֹשְׁנַיִם, רש"י: שני שדיך על שם הלוחות, תאומי צביה שהם מכוונות במדה אחת וחמשה דברות על זו וחמשה על זו מכוונין דבור כנגד דבור, אנכי כנגד לא תרצח שהרוצח ממעט את הדמות של הקב"ה, לא יהיה לך כנגד לא תנאף שהזונה אחר עבודה זרה דרך אשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים ע"כ. גם כאן צריך להבין מדוע התאום של ע"ז זה פירוד בין איש לאשתו?**

ג. חיבור איש ואשתו מתן תורה.

מצאנו שחז"ל משווים פירוד בין איש לאשתו לחטא העגל ולעבודה זרה, וכן להיפך השוו חז"ל חיבור איש ואשתו למתן תורה כמו שאמרו ברכות דף ו/ב אמר רבי חלבו אמר רב הונא כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות שנאמר קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות ואם משמחו מה שכרו אמר רבי יהושע בן לוי זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות וכ"ו. ומצאנו בשם המהר"ם מרוטנבורג (תשב"ץ סימן תס"ז): נקוט כלל זה בידך, כל המנהגים של חתן ושל כלה, אנו למדים ממתן תורה, שהקב"ה מראה עצמו כחתן נגד הכלה שהם ישראל

מדברי חז"ל אלו רואים להשוואה בין איש לאשתו לקב"ה ועם ישראל יש הרבה נפ"מ להלכה, מה טיבה של השוואה זו?

ד. חסרון בשלום הבית יותר חמור מלירוק בפנים של גדול הדור.

מעשה ברבי מאיר, שהיה רגיל לדרוש בליל שבת, פעם אחת נשתהה מעט, והיו שומעים דרשתו אנשים ונשים, אחת מן הנשים הלכה לביתה ומצאה את בעלה שהיה מייצר שהנר היה הולך לכבות. אמר לה היכן היית? השיבה בדרשה של רבי מאיר, הוציאה מביתו ואמר לה לא תכנסי לביתי עד שתלכי ותרקי בפניו של רבי מאיר. צפה הדבר רבי מאיר ברוח הקודש, ועשה עצמו חולה, ואמר לאנשי שכונתו צאו ובקשו לי אשה שיודעת להסיר עין הרע, הלכו מחצר לחצר עד שהלכו לחצר של אותה אשה שנתקוטטה עם בעלה, אמרו לה השכנות לכי ותנצלי מן מחלוקת בעלך. הלכה ועשתה לו כדרך שעושין הנשים לחולה וירקה בעיניו. אמר לה, עשי כך שבעה פעמים, אחר כך אמר לה לכי אמרי לבעליך הוא אמר פעם אחת ואת רקקת שבע. אמרו לו תלמידיו: כך מבזין את התורה! אמר להם ולא דיו למאיר להיות כרבו שצוה למחות שמו על המים כדי לשים שלום בין איש לאשתו. (ויק"ר ט, ט):

בסיפור זה מוסר השכל עצום: כל פעם שאדם חושב שעשו דבר לא ראוי בביתו, וחושב כי ראוי להחסיר משלום הבית על זה, יתבונן מעט: האם בשביל דבר זה היה יורק בפנים של גדול הדור, אם התשובה שלילית יידע: לגרום חסרון בשלום הבית הרבה יותר גרוע מאשר לירוק בפנים של גדול הדור, (למרות שיש בזה בזיון עצום לכבוד התורה, ור' עקיבא דרש מה שרבו שמעון העמסוני לא העיז לדרוש - את ה' אלוקיך תירא לרבות תלמידי חכמים). כיצד יתכן הדבר ?

ה. הבית היהודי באחדות זה קודש הקודשים של עם ישראל.

כתב בנפש החיים (שער א פרק ד): לזאת הרי כי ודאי עיקר ענין הקדש והמקדש ושריית שכינתו ית' הוא האדם שאם יתקדש עצמו כראוי בקיום המצות כולן שהם תלויין ג"כ בשורשן העליון בפרקי אברי השיעור קומה כביכול של כלל כל העולמות כולם, אז הוא עצמו המקדש ממש ובתוכו ה' ית"ש. וכמאמרם ז"ל ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, שר"ל אל תחשבו שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש החיצוני. אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו. רק לרמז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם את עצמיכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו. כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש. זהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דייקא שככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן, תכלית כוונתי שכן תעשו את עצמיכם.

למדנו מדבריו יסוד גדול: רצון ה' שנתבונן במשכן וכן נעשה את עצמינו, ואז תשרה השכינה עלינו כמו במקדש. לכן אם ראינו שבמקדש שרתה השכינה על הכרובים שהם זכר ונקיבה באחדות, כך גם אנחנו אם נהיה באחדות ובקדושה תשרה עלינו השכינה, למדנו מכאן שקודש הקודשים של עם ישראל זה אחדות זו. וכך כתב בראשית חכמה (שער הענוה - פרק חמישי): כאשר יסתכל האדם בסוד איש ואשתו וכאשר במקום רמיזתן העליון שהם רמז סוד הכרובים העליונים, בהיות ביניהם (בין איש לאשתו) שלום הם מרכבה למקום העליון (בגללם נגרם חיבור בעליונים) שמדת השלום הוא המיוחד למעלה, ואם אין ביניהם שלום אוי להם שמראים (שגורמים) פירוד.

ונדרש הסבר ידענו כי תורה חשובה, תפילה חשובה, מהי חשיבותה הגדולה של אחדות עד שזה קודש הקודשים של עם ישראל יותר מהכל?

א. מה היה סודו של הגרש"ז שנתן לו את הכוח חמישים שנה בלי לפגוע באשתו?

מסופר על הגאון ר' שלמה זלמן אויערבך זצוק"ל, שחי עם אשתו במשך חמישים שנה וגידלו את ילדיהם בדירה של חדר וחצי והנה בהלויתה אמר הגרש"ז זצ"ל "איני צריך לבקש ממנה מחילה משום שמעולם, בכל מהלך החיים המשותפים שלנו, לא אמרתי לה מילה אחת שעלולה היתה לצער אותה" ותמהו רבים כיצד יכול יהודי חמישים שנה לא לפגוע מעולם באשתו?

עד שיום אחד שמעו מעשה נוסף שהיה עימו: וכך מספר אברך: ליויתי את הגרש"ז לביתו, לפני שנכנס לביתו נעמד הגרש"ז וישר מעט את כובעו ואת חליפתו, כך שיראה מסודר. אמרתי לו "מבין אני שהגיעו אליכם אורחים נמשיך אפוא בשיחתנו פעם אחרת", וכי מנין לך שישנם אורחים בביתי? תמה הגרש"ז, "כי אם לא כך לשם מה סידרת את בגדיך?" השבתי, אמר לי הגרש"ז זצ"ל "הנני מתכוון לקבלת פני שכינה - לקדם את פני אשתי הממתינה לי כעת בביתי ולשם כך עלי לדאוג להופעה מסודרת ומכובדת".

כותב הרב עזריאל טאובר שליט"א (בספרו הבית היהודי עמוד עז): לעניות דעתי עובדה זו יש בה מן השבח והמעלה יותר מכל התארים שאדם יכול לקבל, יותר מחריף ובקי, סיני ועוקר הרים, בוצינא קדישא וכ"ו, כאשר יהודי חי, ובליבו אמונה שלימה וטבעית שדברי חז"ל אינם מליצות ודרושים, אלא הם אמת פשוטה וברורה, (שהשכינה שורה בבית כעין בית המקדש - וזילזול ברעיתו הוא בחינת חורבן בית המקדש) אין פלא כי הוא יכול להעיד על עצמו גם לאחר חמישים שנות נישואין, שאין לו על מה לבקש מחילה.

והדברים טעונים הסבר מדוע השכינה נמצאת היכן שהאשה, וכך גם מוכח מרש"י שבת נה/ב אחת של שכינה - כך היה יעקב עושה בארבעה אהלי נשיו, מעמיד מטה לשכינה, ובאותו אהל שהוא רואה בו השכינה הוא בא ולן אותו הלילה: מה מיוחד באיש ואשה ששם מגיעה שכינה?

מדוע פגיעה ברעיתו היא חמורה כחורבן בית המקדש כמו שכתב בספר הקנה (ד"ה דיני שבת וקבלת שבת) ויזהר שלא יחלוק ולא יכעוס רק יהיו פניו שוחקות שאם ח"ו יחלוק עם אשתו יצא שכרו בהפסידו ודמו בראשו כי אין בעולם חטא כחטאו שהביא קלקול למעלה בחלקו אוי לו ואוי לדרים עמו כי ילכדו בעונו.

בעז"ה בפרק הבא נבין קצת את הדברים, המעוניין להרחיב יותר ישיג את החוברת השלימה.

פרק ב : תשובות ויסוד גדול ונפלא במהות הבית יהודי.

א. איש ואשה הם לא רק משל.

עד היום התייחסנו לאיש ואשה כמשל להקב"ה וכנסת ישראל (עם ישראל) כמו שרואים בשיר השירים, במתן תורה ובקודש הקודשים בכרובים שהאיש והאשה נמשלו שם לקב"ה וכנסת ישראל.

בעזרת השם בחוברת זו נראה כי טעינו! אין זה רק משל לקב"ה ועם ישראל אלא איש ואשתו הם משל המשפיע על הנמשל, הם מהווים את השורש הגדול ביותר להתנהגות של הקב"ה כלפי עם ישראל.

נסביר את הדברים במשל מהחיים: אדם קנה מפסקים לארון חשמל, המפסקים שבתוך הקופסא שבידו דומים מאוד למפסקים שבארון החשמל, אבל רק דומים, אלו שבארון החשמל גורמים לכבות את כל החשמל שבבית, ואילו המפסקים שבידו לא עושים כלום. כך רגילים להסתכל על איש ואישה כמפסקים בקופסא הדומים לאלו בארון החשמל.

בחוברת זו נראה כי טעינו, איש ואשה הם לא מפסקים שבקופסא אלא הם מפסקים בתוך הארון חשמל, כשהם מוסיפים אהבה גורמים להרים את הכפתור הראשי שבחברת חשמל שגורם להדליק את האור בכל ארץ ישראל, וח"ו מי שלא, גורם להנמיך את האור בכל רחבי ארץ ישראל, הכרובים בקודש הקודשים מלמדים שזוכים הבית ממש קודש הקודשים.

וכמו שכתב בספר פלא יועץ: לפי גודל מעלת מצות ואהבת לרעך כמוך שהיא כלל גדול בתורה ראוי לאדם להתחזק ברוב עז ותעצומות ע"י מחשבות טהורות תמציות להעביר שנאה מלבו ולהיות מוציא מצה ומכניס אהבה ובפרט בין איש לאשתו בחושבו כי הדברים עתיקים ומעובדא דלתתא איתער עובדא דלעילא או בונה עולמות או מחריבן והשנאה והמחלוקת מעורר מדנים וקטיגורייא ופירוד למעלה וע"י אהבה ואחווה שלום ורעות מעורר אהבת דודים למעלה ועושה שלום במרומים דגורם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה (כנסת ישראל) וזהו הטעם שבזה תלוי גאולתינו ופדות נפשינו. (פלא יועץ ערך שנאה).

באור המושג יחוד קב"ה ושכינתיה ראה בהערה א.

ב. דע מה למעלה - ממך! (כל מה שנעשה למעלה הכל ממך הוא).

כתב ר' חיים מוואלזין זצ"ל בספרו **נפש החיים** (שער א פרק ג): כן בדמיון זה כביכול. ברא הוא יתב' את האדם והשליטו על רבי רבוון כחות ועולמות אין מספר. ומסרם בידו שיהא הוא המדבר והמנהיג אותם עפ"י כל פרטי תנועות מעשיו ודבוריו ומחשבותיו. וכל סדרי הנהגותיו. הן לטוב. או להיפך ח"ו. כי במעשיו ודבוריו ומחשבותיו הטובים הוא מקיים ונותן כח בכמה כחות ועולמות עליונים הקדושים. ומוסיף בהם קדושה ואור. כמ"ש (ישעיה נ"א) ואשים דברי בפיך גו' לנטוע שמים וליסוד ארץ. וכמאמרם ז"ל אל תקרי בניך אלא בוניך. כי המה המסדרים עולמות העליונים כבונה המסדר בנינו. ונותנים בהם רב כח. ובהיפוך ח"ו ע"י מעשיו או דבוריו ומחשבותיו אשר לא טובים. הוא מהרס ר"ל כמה כחות ועולמות עליונים הקדושים לאין ערך ושיעור. כמ"ש (שם מ"ט) מהרסיך ומחריביך וגו'. או מחשיך או מקטין אורם וקדושתם ח"ו. ומוסיף כח לעומת זה במדורות הטומאה ר"ל:

זהו ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים גו'. כי בצלם אלקים עשה וגו'. שכמו שהוא ית' שמו הוא האלקים בעל הכחות הנמצאים בכל העולמות כולם. ומסדרם ומנהיגם כל רגע כרצונו. כן השליט רצונו יתברך את האדם שיהא הוא הפותח והסוגר של כמה אלפי רבואות כחות ועולמות. עפ"י כל פרטי סדרי הנהגותיו בכל עניניו בכל עת ורגע ממש. כפי שרשו העליון של מעשיו ודבוריו ומחשבותיו. כאלו הוא ג"כ

א. יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה באורו על דרך הפשט: שהקב"ה מתאחד עם כנסת ישראל, ומשפיע לעם ישראל שפע כל טוב, הטעם שקוראים הזוהר וספרי קבלה לכנסת ישראל שכינה? משום שאור ה' שוכן בה כאשר עם ישראל מתנהגים כראוי.

לדוגמא נביא את דברי המהר"ל בספר גור אריה על ויקרא פרק כ פסוק ג שכותב: הרמב"ן פירש 'כנסת ישראל' הנאמר כאן רוצה לומר על **שכינת כבודו** שהיא (שורה) בישראל, וקאמר אל תתמה איך יחיד מטמא כנסת ישראל שהיא מקודשת לשמו הגדול? שהוא כמו שאמרו חז"ל במדרש (ברכות לה ע"ב) כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גוזל להקב"ה וכנסת ישראל, שנאמר (משלי כח, כד) "גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית", אין "אביו" אלא הקב"ה, ואין "אמו" אלא כנסת ישראל, "חבר לאיש משחית" חבר לירבעם בן נבט שהחטיא ישראל לאביהם שבשמים, כי החפץ ביצירה שיברכו עליה לשמו הגדול, ואם לא - יתעלה בשמו הגדול, ותתעלה השכינה מישראל.

שתתבונן בדבר תבין: שכל חיבור איש ואשה בקדושה זה יחוד קב"ה ושכנתיה מהגדולים ביותר שיש, שזה כנגד זה ברא אלוקים, ובחסד לאברהם נהר סד כתב: נודע שהמצוה שיורה על מציאות היחוד העליון (בין הקב"ה לכנסת ישראל) **אין כמצוה זו** (יחוד איש ואשתו ופרו ורבו), ששאר המצוות מורות על הכנת היחוד והקישוט והם רמ"ח כנגד הרמ"ח אברים העליונים, נמצא לפי זה במצות פריה ורבייה **כלולה מכל בחינות שאר המצוות**, וגורם ענין נוסף שלא יגרמו שאר מעשה המצוות כדפי' **כי שכינה (השפע האלוקי) בתחתונים תלויה במצוה זו ע"כ**. זה הסיבה שמצאנו ברמב"ם סוף הלכות חנוכה ובגמ' חולין קמא/א ועוד שמוטב לבטל מצוות העיקר שלא יגרם חסרון בשלום הבית שכן אין כמו המצווה הזו הנעשית בקדושה להביא שפע אלוקי לעולם.

הבעל כח שלהם כביכול. ואמרו ז"ל באיכה רבתי (בפסוק וילכו בלא כח גו') ר"ע בשם ריב"ס אומר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כח בגבורה של מעלה כד"א באלקים נעשה חיל. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום כביכול מתישין כח גדול של מעלה דכתיב צור ילדך תשי גו'.

וזאת תורת האדם כל איש ישראל אל יאמר בלבו ח"ו, כי מה אני ומה כחי לפעול במעשי השפלים שום ענין בעולם, אמנם יבין וידע ויקבע במחשבות לבו, שכל פרטי מעשיו ודבוריו ומחשבותיו כל עת ורגע, לא אתאבידו ח"ו, ומה רבו מעשיו ומאד גדלו ורמו, שכל אחד עולה כפי שרשה לפעול פעולתה בגבהי מרומים בעלמות וצחצחות האורות העליונים ... וקרוב לשמוע שגם זה בכלל כוונתם ז"ל באבות דע מה למעלה - ממך! ר"ל אם כי אינך רואה בעיניך הענינים הנוראים הנעשים ממעשיך, אבל תדע נאמנה, כי כל מה שנעשה למעלה בעולמות העליונים גבוהי גבוהים, הכל ממך הוא על פי מעשיך לאן נוטים, על פיהם יצאו ויבואו.

ג. איש ואשתו נבראו דוגמת עולמות העליונים.

כתוב בתורה בראשית פרק א פסוק כז: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם. ובפרק ה פסוק א: זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָה:

צלם אלוקים פירושו שהאדם נברא דוגמת עולמות העליונים. כל פעם שהתורה מזכירה כי האדם נברא בצלם אלוקים מוזכר שנברא זכר ונקיבה, וכך אנו גם אומרים בברכת הנישואין אשר יצר את האדם בצלמו ... והתקין לו ממנו בנין עדי עד, מדוע צלם אלוקים קשור לזכר ונקיבה? בספר הבהיר אמר רבי עקיבא כל מה שברא הקדוש ב"ה בעולמו ברא זה כנגד זה שנאמר גם את זה לעומת זה עשה האלהים. מה יש בעליונים כנגד איש ואשתו?

תשובה: כמו שבעליונים יש קב"ה וכנסת ישראל, כך למטה נבראו איש ואשה, איש כנגד קב"ה ואשה כנגד כנסת ישראל. וכך כתב בפירושו הרקאנאטי על התורה פרשת כי תצא (בשנוי לשון קצת): כבר הודעתך כי סוד זיווג האדם באשתו, זיווג קב"ה בשכינת עוזו (כנסת ישראל) והמפריד ביניהם נקרא נרגן מפריד אלוף ופוגם למעלה. וממה שכתבתי תבין טעם נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח. כי שמחתם גורם חבור כנסת ישראל בהקב"ה וברכה והשפעה לכנסת ישראל של מעלה: (עיין הערה ג)

מהי כנסת ישראל: כמו שיש לאדם מפסק לכל מנורת חשמל שבבית, ויש מפסק ראשי לכל הבית כולו, כך יש לכל יהודי נשמה, ויש נשמה אחת כוללת לכל נשמות ישראל והיא נקראת כנסת ישראל.

מצאנו את המושג כנסת ישראל בתורה: (ויקרא פרק כב, ו) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזְרְעוֹ לַמֶּלֶךְ מוֹת יוֹמָת עִם הָאָרֶץ יִרְגְּמֶהוּ בְּאֶבֶן: וְאֲנִי אֶתֵּן אֶת פְּנֵי בְּאִישׁ הַהוּא וְהִכַּרְתִּי אֹתוֹ מִקְרֵב עִמּוֹ כִּי מִזְרְעוֹ נָתַן לַמֶּלֶךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל אֶת שְׁם קְדָשִׁי:

רש"י: למען טמא את מקדשי - את כנסת ישראל שהיא מקודשת לי כלשון (ויקרא כא) ולא יחלל את מקדשי: מסביר בגור אריה (מהר"ל): לא מקדש ממש, דמאי ענין מקדש לכאן, אלא רוצה לומר שהוא מטמא כלל ישראל, הנקראים "מקדש", מפני שכנסת ישראל מקודשת לשמו יתברך.

ג. דע שבספר חרדים (פרק כ) וכן היה רגיל הגרש"ז אועירבך זצ"ל לומר (מובא בספר חכו ממתקים) שהמצווה לשמח את האשה נוהג לא רק בשנה הראשונה אלא כל חייו, והדבר מדויק בפסוק: שהרי בלשון הקודש אומרים את הזמן או לפני הדבר או אחרי (כגון: במשך שנה תלמד טור וגמרא, או את הטור והגמרא תלמד במשך שנה, אבל לא אומרים תלמד את הטור שנה אחת ואת הגמרא) והנה כאן בפסוק כתוב: נְקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשָׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח, הזמן מופיע בין שני צווים, היה צריך לכתוב נקי יהיה לביתו ושמח את אשתו שנה אחת? אלא ללמדך שנקי יהיה לביתו להתעסק בשמחה כל הזמן, זה שנה אחת, אבל המצווה לשמח את אשתו היא כל החיים. (ולפי מה שלמדנו כל פעם שאדם משמח את רעייתו יש שמחה במעונו של הקב"ה, אלא שברכה תיקנו רק בזמן שמחויב בכך)

יתכן ולכן מברכים בשבע ברכות "שהשמחה במעונו" מה שלא מצאנו בשאר שמחות, משום שכאשר משמחים את הכלה יש שמחה במעונו של הקב"ה. וכן ניתן להוכיח מהא דאמרו בגמ' כתובות דף ח/א שעד מתי מברכים שהשמחה במעונו? "כי אמר ליה מחמת הלולא עד אימת אמר רב פפי משמיה דרבא עד תריסר ירחי שתא" (עד שנים עשר חודש) כתב הריטב"א: פי' שעד כאן נמשכת השמחה כדכתיב נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח. כל עוד האדם משמח את רעייתו יש שמחה במעונו של הקב"ה, שכן הוא נותן לקב"ה כוח לשמח את רעייתו היא כנסת ישראל, לאחר שנה שאין חיוב להיות נקי לביתו בשביל לשמח לא תיקנו חז"ל ברכה.

בפירוש הרקאנאטי על התורה פרשת בראשית כתב: (בשנוי לשון קצת) מכאן תבין סוד זיווג חתן וכלה ומצות פריה ורביה כל מה שברא הקדוש ב"ה בעולמו ברא זה כנגד זה שנאמר גם את זה לעומת זה עשה האלהים, על כן אמרו רבותינו ז"ל אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו לרמוז לבת זוגו יתברך ויתעלה (כנס"י כלפי הקב"ה).

מבואר בדבריו (עיין בחוברת המלאה עוד הרבה מקורות לכך) שכאשר אדם מכבד את רעייתו לא רק אותה הוא מכבד, אלא הוא מכבד את בת זוגו של הקב"ה – כנסת ישראל, וגורם לקב"ה להאיר מכבודו לבת זוגו ולעם ישראל, וזה נקרא שיש שכינה בישראל, וח"ו שפוגע ברעייתו הוא פוגע בבת זוג של הקב"ה וגרם נזק לעולם כולו, (עיין הערה ד) נביא כמה סיפורים דוגמא לדבר.

ד. עמוד האש שהגיע לבית יהודה בריה דר' חייא.

מסופר בגמרא כתובות דף סב/ב: על יהודה הבן של ר' חייא שהיה יושב בבית המדרש במשך השבוע, וכל יום שישי היה מגיע לביתו, כשהיה מגיע היה רואה חמיו ר' ינאי עמוד אש לפניו, יום שישי אחד היה שקוע בסוגיה ושכח לבוא, ראה ר' ינאי חמיו שאין עמוד אש, אמר כנראה חתני יהודה מת, שאם היה חי לא היה מבטל עונתו, כיון שיצא כך מפיו בשגגה מת חתנו יהודה.

כתב הבית חדש על הטור או"ח סימן רפ: נראה דאתא לאורויי (הטור) שצריך ליזהר שקודם שיגיע הלילה חייב להראות תוספות חיבה ואהבה עם זוגתו, וזהו שכתב ויהא זהיר לקיים עונתו דזהירות הוא קודם מעשה ורצה לומר בזהירות זה שירדוף בינו לבינה אהבה ואחוה כל ערב שבת כדי שלא יגיע שום ביטול לעונת שבת, ולכן הביא מאמר זה דלפי דהיה רגיל להקדים לבוא אל ביתו מערב שבת להראות אהבה וחיבה, וסימנא דעמודא דנורא מקמי שבא לביתו, דהוא סימן להתפשטות אור וקדושת השכינה שתהא מתייחדת לליל שבת ומזדווגת בהקב"ה, ובהוא יומא

ד. ספר הקנה - ד"ה דיני שבת וקבלת שבת. ויזהר שלא יחלוק ולא יכעוס רק יהיו פניו שוחקות שאם ח"ו יחלוק עם אשתו יצא שכרו בהפסידו ודמו בראשו כי אין בעולם חטא כחטאו שהביא קלקול למעלה בחלקו אוי לו ואוי לדרים עמו כי ילכדו בעונו.

ספר דרך פקודך - מצוה א אות כא. עוד שם (ספר הפליאה) דברי הקדוש ז"ל יש להבין בני מה מעלה יש לה להאשה שהרי בזמן שיש צער למטה גורמת צער למעלה, וכשהאשה (כנסת ישראל) יש לה צער למעלה אז האיש (הקב"ה) מצטער על צערה זהו שקראה תאומתי (רצ"ל יונתי תמתי כמו תאומתי) כמו התאומות חש אחד מהם בראשו חבירו מרגיש כך הד"ו פרצופין, וז"ש עמו אנכי בצרה, הת"ת (הקב"ה) מצטער בגלות השכינה, עתה בני ראה גם ראה מה גורם אדם גשמי למעלה בעשותו לאשתו אונאה למטה ואפילו בדיבור.

לא חזו ההוא סימנא לפי דלא היה זהיר אז דמשכתא שמעתתא לכך
נענש:

מבאר הב"ח שמהו אותו עמוד אש שמגיע לפניו, שעל ידי שלום ביתו
הוא גורם שכנסת ישראל (שכינה) תתאחד עם הקב"ה וה' יתן בה מאורו
הגדול ועל ידי זה יהיה לעם ישראל כולו שפע כל טוב, ועמוד האש הוא
סימן לאור הגדול של הקב"ה שיורד לעם ישראל ע"י מעשיו של ר'
יהודה.

ה. סיפור כבוד אשתי הוא כבוד השכינה.

הגאון ר' דוד יונגרייז אב"ד ירושלים זצ"ל היה איש מורם מעם, גאון
עצום בכל מכמני התורה, ענוותן שפל ברך ומצניע את עצמו ככל שיכול
היה. ידענותו המופלגת למדנותו וצדקותו היו ניכרים רק לעין בוחנת,
והנה מנהג פלא היה לו לרבי דוד כאשר היה משוחח עם רעיתו היה
פונה אליה בתוארי כבוד ובדרך ארץ כדבר נער קטון אל אחד מאנשי
השם הגדולים אשר בארץ.

ביום מן הימים נאלץ רבי דוד לצאת מן הארץ עם זוגתו, כדי לדרוש
ברופאים בווינה, כאשר הוא בא לקבל ברכת פרידה מאביו, פנה אליו
האב ואמר: בני יקירי, ברצוני לבקש ממך שתי בקשות, הראשונה: היות
והנך נוסע לווינה בה גרים רבים מעשירי הארץ התומכים רבות בכוללנו,
אנא ממך אל תצטנע בקרן זוית, אלא הפגן את ידיעותך וגדלותך בתורה
לפניהם, יהיה בכך משום הכרת הטוב לפועלם הרב למען כוללנו, הם
יראו ויבחינו בשבח פירותיה של ארץ ישראל, כך יחוו כי כספם אינו
הולך לריק, אלא ב"ה מצמיח גידולי פאר, חכמי תורה נקיי הדעת אשר
בירושלים.

בקשה שניה המופנית אליך היא: שהיות והנך נוסע לארץ זרה ומנוכרית,
בה אין הבריות מכירות את הנהגתך, רצוי היה לו היית מוותר בתקופה
זו על הנהגתך לדבר עם רעייתך בתוארי כבוד מופלגים, הנהגה זו תהיה
מוזרה ומשונה בעיניהם, ואולי אף ישימוך ללעג ולקלס.

רבי דוד השיב לאביו בענוות חן: את בקשתך הראשונה אמלא לשביעות
רצונך, אך את הבקשה השניה לא אוכל למלא, שכן אינני בעלים על כך,
אין זה כבודה אלא כבוד השכינה הקדושה השרויה עם רעייתי, ולכן לא
אוכל לוותר על כך! (מובא בספר "הבית היהודי" מאת הרב עזריאל טאובר שליט"א)

מעשה שהיה אצל מרן הגרא"מ שך זצוק"ל: הגיע לאזניו סיפור על בני
זוג שנפרדו מחמת מריבה על לא דבר, הוא קרא לבעל ואמר לו שחובתו
לדבר ולהתייחס אל האשה כמו אליו. ללמדנו שגודל החובה של הבעל

כלפי אשתו הוא גדול חובת הכיבוד לגדול הדור בזקנותו. (שיחות הרב פינקוס זצ"ל עמוד טז)

1. סיפור על האמורא רב רחומי והמוסר ההשכל הנלמד ממנו.

חז"ל מספרים (כתובות סב) על רב רחומי שהיה רגיל לבא לביתו בערב יום הכיפורים. באחת השנים היה שקוע בלימודו ורעייתו ירעה בבית וציפתה מתי יגיע בעלה האמורא הקדוש, כאשר התאחר הזמן ולא הגיע, הורידה האשה דמעה מעיניה מרוב צער, רב רחומי ישב בעליה ולמד באותה עת, נפלה העליה ונפטר האמורא רב רחומי.

האם כעת רעייתו לא הורידה דמעות, כאשר אבדה את בעלה הגדול לגמרי ולא רק בערב יום הכיפורים – שאל בשיחתו רבי חיים, והשיב: "בין אדם לחברו איז פייער, און איז מיגייט אין פייער, ווערט מען פארבענט, בין אדם לחברו זה אש. וכשהולכים באש נשרפים!!"

באור הדברים לפי מה שלמדנו: שרב רחומי גרם צער לאשתו, לא רק את אשתו הוא ציער אל את בת זוגו של הקב"ה (כנסת ישראל) הוא ציער, ומחמת זה ניגרם בעולם חורבן גדול מאוד, לכן למרות שאשתו ודאי היתה רוצה שימשיך לחיות, אבל מידת הדין כעסה מאוד על החורבן שנגרם מחמת אי זהירותו של רב רחומי, ולכן הרגה את רב רחומי. נילמד מכאן אם כל כך חמור החורבן שנגרם מחמת הצער שציער את רעייתו, כמה גדולה מידה טובה, וכמה שפע טוב ניגרם בעולם כאשר אדם זוכה לשמח את בת זוגו שהיא כנגד בת זוגו של הקב"ה.

2. איש ללא אשה אינו אדם (אינו דומה לעליונים).

הגמרא במסכת יבמות דף סג/א אומרת: א"ר אלעזר כל אדם שאין לו אישה אינו אדם שנאמר: (היב) זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם. מלשון הפסוק משמע ששם "אדם" נקרא רק כאשר יש זכר ונקיבה, בברכת שבע ברכות מברכים "יוצר האדם" משום שכעת נהיה אדם. מדוע ללא אשה לא ניתן לקרוא לאדם בשם אדם?

תשובה: אדם מלשון אדמה לעליון (ישעיה יד, יד) מתי אדם דומה לעליונים שיש בהם קב"ה וכנסת ישראל רק כשיש לו אשה. (עיין הערה ה

ה. המתבונן יראה דבר נפלא תפקיד הרעיה כלפי בעלה הוא כתפקיד היהודי כלפי בוראו, ותפקיד האיש כלפי רעייתו הוא כמו שאנו רוצים שהבורא יתברך ינהג עימנו.

נביא דוגמא אחת: כתב הקהילות יעקוב (אגרות קודש): "אשר כידוע עיקר תאוות האשה בעולמה הוא: שיהיה לה בעל האוהב אותה וכשהיא רואה שזה אינו, כמעט שקרוב לפקוח נפש מרוב צער ויגון על

תפקיד הרעיה כלפי בעלה הוא כתפקיד היהודי כלפי בוראו, ותפקיד האיש כלפי רעייתו הוא כמו שאנו רוצים שהבורא יתברך ינהג עימנו)

היותה גלמודה כאלמנות חיות". ובדיוק כך הוא תאוות הצדיקים מהבורא, כמו שכתב רבינו יונה בספרו שערי תשובה (שער א אות מב): "ותאוות הצדיקים מן ההצלחות (מה רוצים הצדיקים להרוויח ממעשי המצוות) להפק רצון מהשם ושיחפוץ בהם ... ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש תהלים מזמור פ): אין לנו אלא הארת פניך, והוא ענין הרצון (עיקר תאוות הצדיקים בעולמם לזכות שה' יאהב אותם).

וכך כתב גם בחובת הלבבות (שער הבטחון פרק ד'): ומהם - שגמול העולם הבא אין תכליתו אלא להידבק באלהים ולהתקרב אל אורו העליון ... ולא יגיע אליו, אלא מי שרצה הבורא בו (פרוש: שיאהב ה' את האדם וירצה בו כאב לבנו), ורצון הבורא שורש הגמול, כמו שכתוב (תהלים ל ו): כי רגע באפו חיים ברצונו (באור: חיי העולם הבא תלויים - - ברצונו שה' ירצה בך/יאהב אותך), ואמר (דברים ז יג): ואהבך וברכך והרבך:

כתב על זה ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: מבואר לנו חידוש גדול, לא כהבנת העולם הסבורים שבעת שעושה מעשים טובים הרי העולם הבא מובטח לו, כי רק מי שהקב"ה רוצה בו יזכה שהקב"ה יקבלו ויקבל חלקו בעולם הבא, ומשום כך חייבת להיות עיקר דרישת האדם לבקש דרכים היאך יזכה לרצון ה' שלא יפלוט את מעשיו, ולכן חייב להיות עיקר סיבת עשיית מעשיו רק עבור רצונו יתברך. (באור: אדם צריך לעשות מצוות בעיקר בשביל לזכות שה' יאהב אותי).

אחרי שלמדנו את היסוד הגדול שעיקר הזכות לחיי העולם הבא תלויים בדבר אחד - שה' יאהב אותך, חייב האדם לשאול הרבה את עצמו, כיצד אזכה לתכלית כל עבודת ה' שה' ירצה בי (יאהב אותי)? אחת הדרכים הגדולות ביותר לכך היא מידה כנגד מידה, כאשר האדם נותן לרעייתו שהיא ביתו של המלך את מה שהיא חפצה, נותן לו הקב"ה את חפצו.

בזה יהיה לנו באור חדש ונפלא בדברי ר' עקיבא שאמר ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, והלל אמר זוהי כל התורה כולה, ודנו רבים מה רבי עקיבא והלל לעשות ממצווה זו כלל גדול או אפילו כל התורה יותר מכל מצוות התורה? אלא היות וזכינו לדעת שעיקר הזכות לעולם הבא זה על ידי שאדם זוכה שה' אוהב אותו, ואין דבר שמביא אהבת ה' לאדם יותר ממה שהוא אוהב אחרים (ובימינו המבחן העיקרי לזה זה בביתו) לכן אמרו שזה כלל גדול או כל התורה כולה, והדברים נפלאים!

צריך שיהיה ברור לכל אדם שלזכות לדבר הגדול ביותר עלי אדמות שה' יאהב אותך, לא זוכים ללא עמל ויגיעה, לכן מי שבא לביתו מתוך מצוות אנשים מלומדה ללא מחשבות טהורות כיצד לאהוב ולשמח, לא עליו הדברים אמורים, ללא לעשות עסק מהדבר ועמל ויגיעה כיצד נוכל להוסיף אהבה ושמחה בבית, לא זוכים לדברים גדולים.

מצאנו סמך לדבר בלשון התפילה: "ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך" אור פניך הוא הרצון האלוקי באדם וזוכים לזה כאשר אנחנו אחד. (עיין לקמן מה שהסברנו בזה) ויש להוסיף שיש דבר אחד שבורא עולם הודיע לנו שבזה הוא מאוד רוצה כמו שאמרו תנא דבי אליהו רבה פרק כח כך אמר להם הקב"ה לישראל בני אהובי כלום חסרתי דבר שאבקש מכם, ומה אני מבקש מכם! אלא שתהיו אוהבין זה את זה ותהיו מכבדין זה את זה ותהיו יראים זה מזה ...לכך נאמר הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך, אל תקרי והצנע לכת עם אלהיך אלא והצנע לכת עמך אלהיך. כל זמן שאתה הולך עמו בצנעה יהא הוא ג"כ עמך בצנעה לכך נאמר והצנע לכת עם אלהיך" עכ"ל. נראה לומר שאין לך הצנע לכת יותר מאהבה וחסד שבתוך הבית ובזה זוכים שה' עמך אוהב אותך ושכינתו עמך בבית.

כך גם כתב במפורש המסילת ישרים (סוף פרק יט) "כי אין הקדוש ברוך הוא אוהב אלא למי שאוהב את ישראל, וכל מה שאדם מגדיל אהבתו לישראל, גם הקדוש ברוך הוא מגדיל עליו", דו"ק בדבריו שכתב שמי שלא אוהב את ישראל הקב"ה לא אוהב אותו ומשמע שגם אם סיים את כל הש"ס ושמר את כל המצוות אם זה חסר העיקר חסר, ובימינו כמו שהארכנו במקום אחר העיקר תלוי בבית שזה אהבה הגדולה והחשובה ביותר בעיני הבורא פי כמה וכמה מאהבת ישראל רגילה כמו שיבואר.

למדנו מכאן יסוד גדול מאוד מאוד - הבית היהודי הוא המקום לקנות את תכלית כל עבודת ה' - שנזכה שה' יאהב אותנו וירצה בנו מאוד, ראוי לכל יהודי לחזור על דברים אלו עשרות פעמים שכן כל תכליתו בעולמו תלויים בדברים אלו.

יש הבדל גדול בין יהודי לגוי, גם גוי נברא בצלם אבל לא בצלם אלוקים. ההבדל הוא: שגוי במעשיו הרעים והטובים לא משפיע כלל בעולמות העליונים, ואילו יהודי נברא בצלם אלוקים שיש כוח במעשיו לתת כוח לכל העולמות העליונים, כמו שראינו לעיל בדברי הנפש החיים.

ח. הבית היהודי הוא מקום שנותן לקב"ה כוח להשפיע טוב לעולם כולו. אחרי שלמדנו שהאיש נברא דרך דמיון לקב"ה והאשה לכנסת ישראל, ולמדנו שמעשה שלמטה משפיע על מעשה שלמעלה, נבין: כשמוסיפים אהבה בבית גורמים לקב"ה להראות את אהבתו לעם ישראל, וכאשר הקב"ה מראה את אהבתו לעם ישראל הוא משפיע להם כל השפע טוב שרק אפשר, וח"ו כשחסר באהבה בבית גם הקב"ה מתנהג כאילו הוא לא אוהב כל כך את עם ישראל (הסתר פנים) וממילא יש צרות לעם ישראל. נמצא שבידיים שלך ממש לתת לקב"ה את האפשרות להתאחד עם בת זוגתו – כנסת ישראל וממילא לעם ישראל.

לשם דוגמא: אברך למד טוב בכולל והוא מרגיש רצון לתת משהוא לבורא עולם, להשפיע על עוד יהודים שיכירו את בורא עולם, אם מוסיף אהבה בביתו, הוא גורם שהקב"ה יראה את אהבתו לעם ישראל ולמחרת הקב"ה יגרום שמאה איש יחזרו בתשובה, מאה איש עניינים מקופת העיר קיבלו תרומה גדולה שהעמידה אותם על הרגליים, מאה איש חולים נהיו בריאים, אף אדם לא נפצע במשך כל היום מתאונת דרכים, מאה ילדים שהיו עם בעיות תקשורת קשות נפתרו להם הבעיות, מאה בתים שהיה שם בעיות קשות בשלום הבית הגיעו לעמק השווה וחזרו לחיות בשלום, ראש ישיבה שרצה לפתוח ישיבה ולשם כך היה צריך מליון שקל קיבל באותו יום טלפון ממליונר שהוא נותן לו שני מליון בשביל הישיבה, קהילת אברכים שהיתה צריכה אישור מהעירייה להקים בית הכנסת, קיבלה אישור פלוס מימון לבנית בית הכנסת, והכול הכול קרה בזכות דבר אחד שאותו אברך יקר שימח את בת המלך, ובזה גרם שהקב"ה משמח כנגד זה את עם ישראל.

כמו שכתב הרמח"ל בדרך ה' (חלק א פרק ה בשינוי לשון קצת) צריך שתדע שסבת כל עניני הטוב בין במה שנוגע לנפש בין במה שנוגע לגוף בכל מקום שהם היא הארת פניו יתברך, וסבת הרע בכל מקום שהוא העלם הארתו, וכפי שיעור העלם תנתן שליטה וממשלה אל כוחות הרע. כיצד זוכים שה' מאיר לנו פנים? שאנחנו מאירים פנים לכנסת ישראל (רעייתך) וכמו שכתוב ה' צלך כשם שאתה מתנהג כך הוא מתנהג עמך.

בקיצור, יהודי ויהודיה! אתם יושבים על המפסקים הראשים של כל עם ישראל ויש בכוחכם להשפיע במעשיכם על כלל ישראל. בהמשך נראה שאמנם יש עוד מצוות שמשפיעות על עם ישראל, אבל מצווה זו משפיעה הרבה מאוד, היות והיא מכוונת ממש זה כנגד זה ברא אלוקים, ולא לחינם אמר עליה הלל זוהי כל התורה כולה, ויש המסבירים כוונתו שהיא משפיעה כמו כל התורה כולה, ונחשב לו כאילו קיים כל התורה כולה, ואמרו חז"ל "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום" באור הדברים: הקב"ה רוצה לתת הרבה טוב לעם ישראל, לשם זה אנחנו צריכים להכין כלי לקבל את הטוב והברכה, ומהו הכלי הטוב ביותר שנהיה בשלום - באחדות.

כל מה שכתבנו נכון גם לגבי האשה כאשר היא גורמת שבעלה יאהב אותה יותר ע"י מעשיה, היא גורמת בזה שהקב"ה יאהב יותר את עם ישראל וישפיע ברכה עצומה על עם ישראל. (ע' רש"י במדבר ה' י"ב).

ט. דברי הרב אביגדור נבנצל שליט"א.

וכך כתב בשיחות לספר ויקרא (שיחות הרב נבנצל שליט"א) עמ' רכ"ד: האהבה שבין בני זוג בעולמינו מלבד יעודה לקיים את העולם, יש לה גם מטרה נוספת נעלה יותר, להמשיל ולקרב לדמיוננו במידת האפשר את האהבה העצומה שבין ה' לעם סגולתו ... אלא שלא רק מידע גרידא כי אם דבר מהותי הרבה יותר, יכולת להשפיע על אותם עולמות באמצעות האהבה האנושית. וכיצד? מעלתו הגדולה של האדם על פני שאר הנבראים היא שניתנה לו יכולת נפלאה לשלוט על העולם באמצעות מעשיו וכפי שאמר דוד (תהל' ח, ז) "תמשילהו במעשה ידיך כל שתה תחת רגליו" כל הבריאה כולה מונהגת ומשופעת ממעשי ידיו של האדם נזר הבריאה ובכלל זה העולמות העליונים. לפיכך יש לאהבה בחיינו תפקיד מרכזי בעיצוב היחסים שבין הבורא לרעייתו, ובהסתכלות ארוכת טווח תפקיד מכריע בזירוז הגאולה. כי כפי שהאדם נוהג בעניין האהבה בעולם הזה, כך הוא מעורר וגוזר שתתנהג האהבה העליונה, האהבה שבין כנסת ישראל לדודה.

נ.ב. תלמידו של הרב (ר' יוסף אליהו) בספרו "סוד הנישואין" חלק א' כתב הרבה בנושא זה.

י. העיקר תלוי בכוונה - חשוב מאוד!.

האם כל איש ואשה משפיעים על כל מצבו של עם ישראל?

באשרי יושבי ביתך (תהילים פרק קמה) אנו אומרים: "יודוך יְדוּד כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחַסִּידֶיךָ יְבָרְכוּכָה". הפסוק מחלק בין אנשים רגילים שהם רק מודים לה', לבין החסידים שהם מברכים, מהי ברכה? מפרש המלבי"ם "הם ימשיכו מאתך שפע הברכה ורב טוב שזה גדר הברכה שמברכים לה". מה מיוחד באותם חסידים שרק הם ממשיכים ברכה מאת ה'?

מבאר המסילת ישרים בפרק יט מהו חסיד? "וְאִמָּנָם עוֹד עֵקֶר שְׁנֵי יֵשׁ בְּכֹנֶת הַחֲסִידוֹת, וְהוּא, טוֹבֵת הַדוֹר. שְׁהֵנָּה רְאוּי לְכָל חֲסִיד שִׁית כְּפִיּוֹן בְּמַעֲשָׂיו לְטוֹבֵת דוֹרוֹ כְּלוּ, לְזִכּוֹת אוֹתָם וּלְהִגֵּן עֲלֵיהֶם. וְהוּא עֲנִין הַכְּתוּב (ישעיה ג), "אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פְרִי מַעֲלָלֵיהֶם יֹאכְלוּ", שְׁכָל הַדוֹר אוֹכֵל מִפְּרוֹתָיו. וְתִרְאֶה שְׁזָהוּ רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם שִׁיְהִיו חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל מְזֻכָּרִים וּמְכַפְּרִים עַל כָּל שְׂאֵר הַמַּדְרָגוֹת שֶׁבָּהֶם, וְהוּא מֵה שְׂאֵמְרוּ ז"ל בְּלוּלָב וּמִיָּנִיּוֹ (ויקרא רבה), "יְבוֹאוּ אֵלֶי וַיִּכְפְּרוּ עַל אֵלֶיךָ", שְׂאֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּאַבְדוֹן הַרְשָׁעִים, אֲלֵא מִצְוָה מְטֹלֶת עַל הַחֲסִידִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְזִכּוֹתָם לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, וְזֶה צְרִיךְ שִׁיעֲשֶׂה בְּכֹנֶת עֲבוֹדָתוֹ... כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֲלֵא לְמִי שְׂאוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכָל מֵה שְׂאָדָם מַגְדִּיל אֶהְבֵּתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, גַּם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַגְדִּיל עֲלֵיו".

חסיד הוא אדם שכאשר הוא עושה מצוות הוא רוצה שהם ישפיעו טוב על כל עם ישראל, והקב"ה רצון יראיו יעשה וע"י המצוות שלו משפיע טוב לכל העולם כולו כעין מה שנאמר על ר' חנינא כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, כך גם לענינו ודאי שכל איש ואשה משפיעים קצת, אבל בעיקר מי שמשפיע זה מי שחושב לפני המעשה שהוא רוצה שמעשיו יתנו כוח לקב"ה לתת שפע טוב על עם ישראל. וכך מפורש בתיקוני זהר דף עג/ב שהסיבה שהגאולה לא מגיעה כי בני אדם לא חושבים במעשיהם הטובים לתת לקב"ה כוח להשפיע טוב על עם ישראל

לכן ראוי לכל מי שרוצה לשמח את ה' לחשוב לפני שהוא נכנס הביתה, אני רוצה שמעשי יתנו כוח למעלה לקב"ה לגלות אהבתו לכנסת ישראל.

יא. שהכל ברא לכבודו.

הברכה הראשונה בשבע ברכות היא שהכול ברא לכבודו, ונתקשו הראשונים מה ענין ברכה זו לחתונה?

תשובה: בתפילה אנו אומרים ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו, פירוש: כל הבריאה נבראה בשביל לגלות כבוד ה' בעולם, עד שנזכה ליכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברוך ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, כיצד אנחנו יכולים לגרום לגלות כבוד ה' בעולם? ע"י עשית

מצוות פרסום כבוד ה' ועוד, אבל יש דבר אחד שמשפיע על כבוד ה' בעולם יותר מהכול והוא האהבה והאחדות בבית היהודי, משום שכאשר האיש מכבד את רעיתו עם מחשבה ורצון לגרום כך בעליונים, הוא גורם מידה כנגד מידה שהקב"ה מגלה את כבודו לרעיתו כנסת ישראל ובזה מתרבה כבוד ה' בעולם.

מדוע מצווה זו משפיעה על כבוד ה' בעולם יותר מכל המצוות? מבואר בספרים: (דרך פקודיך, חסד לאברהם ועוד) שהיות ואין דבר בבריאה שהוא גילוי ליחוד העליון יותר מאיש ואשה שהם נבראו ממש זה כנגד זה, לכן זה משפיע יותר מכל מצווה. והדברים מבהילים!!!

ויש שכתבו שניתן ללמוד זאת מהתורה הקדושה, שמדוע אמר ה' למחוק את שמו בשביל שלום בית? ללמדנו שיש דבר שגורם כבוד לשמו יותר מאשר כבוד לשמו, ומהו דבר זה? שלום בית הנעשה עם כוונה להשפיע בעליונים.

יב. איש ואשה שזכו הם קודש הקודשים דוגמת שני הכרובים.

איתא במסכת סוטה (י"ז ע"א) דרש רבי עקיבא איש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם. פי' רש"י ז"ל שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהם יו"ד באיש וה"א באשה.

שאלה: היכן ניתן למצוא מקור נוסף מהתורה שאיש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם?

שמות פרק כה פסוק יח: וְעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מְשֻׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת: וְעָשָׂה כְרוֹב אֶחָד מְקַצָּה מִזֶּה וּכְרוֹב אֶחָד מְקַצָּה מִזֶּה מִן הַכַּפֹּרֶת תַעֲשֶׂוּ אֶת הַכְּרֻבִים עַל שְׁנֵי קְצוֹתָיו: וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה סִכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְנֵי הַכְּרֻבִים: וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרֶן מִלְמַעְלָה וְאֶל הָאָרֶן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֲתָן אֵלַיךְ: וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אֵתְךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אָרוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

רבנו בחיי: שנים כרובים זכר ונקבה היו, להודיע כמה ישראל חביבין לפני הקב"ה כחיבת זכר ונקבה. וכן דרשו חז"ל במסכת יומא (נד.) אמר רב קטינא בשעה שישראל עולים לרגל היו מגלים להם את הפרוכת ומראים להם הכרובים שהם מעורים זה בזה ואומרים ראו חבתכם לפני

המקום כחבת זכר עם נקבה, וכן כתיב (מלכים א ז, לו) כמער איש ולויות, אמר רבה בר שילא כאיש המעורה בלויה שלו:
וצריך שתתבונן במאמרם זה כי היו הכרובים כצורה הזו למשל נמרץ להעיד על הפלגת הדבקות שבין הקב"ה לישראל בלא שום אמצעי, כי הוא יתעלה בדד ינחנו לישראל ואין עמו אל נכר כשאר העובדי גלולים אשר חלק להם שרים של מעלה ... ורצה לעשות משל בדבקות גופני שאין למעלה ממנו, וכל זה כדי שנדע ונשכיל שדבקותו יתעלה עמנו דבקות גדול וחזק בלא שום אמצעי.

האם הכרובים הם רק משל, או שהם משל המשפיע על הנמשל?

כתב בנפש החיים (שער א פרק ד): לזאת הרי כי ודאי עיקר ענין הקדש והמקדש ושריית שכינתו ית' הוא האדם שאם יתקדש עצמו כראוי בקיום המצות כולן שהם תלויין ג"כ בשורשן העליון בפרקי אברי השיעור קומה כביכול של כלל כל העולמות כולם, אז הוא עצמו המקדש ממש ובתוכו ה' ית"ש. וכמאמרם ז"ל ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, שר"ל אל תחשבו שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש החיצוני. אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו. רק לרמז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם את עצמיכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו. כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש. זהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דייקא שככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן, תכלית כוונתי שכן תעשו את עצמיכם.

למדנו מדבריו יסוד גדול: רצון ה' שנתבונן במשכן וכן נעשה את עצמינו, ואז תשרה השכינה עלינו כמו במקדש. לכן אם ראינו שבמקדש שרתה השכינה על הכרובים שהם זכר ונקיבה באחדות, כך גם אנחנו אם נהיה באחדות ובקדושה תשרה עלינו השכינה (כמובא בזוהר בהערה). ונלמד מכאן שקודש הקודשים של עם ישראל זה אחדות זו. וכך כתב בראשית חכמה (שער הענוה - פרק חמישי): כאשר יסתכל האדם בסוד איש ואשתו וכאשר במקום רמיזתן העליון שהם רמז סוד הכרובים העליונים, בהיות ביניהם (בין איש לאשתו) שלום הם מרכבה למקום העליון (בגללם נגרם חיבור בעליונים) שמדת השלום הוא המיוחד למעלה, ואם אין ביניהם שלום אוי להם שמראים (שגורמים) פירוד.

טעם הדבר: כמו שלמדנו שכאשר הם באחדות למטה יש אחדות למעלה בין קב"ה לכנסת ישראל, ובעיקר כאשר מכוונים בשביל לאחד למעלה

וכמו שכתב ברקאנטי בראשית ומכאן תבין סוד זווג האדם באשתו כמה גדול הוא כשהוא לשם שמים ובקדושה.
זהו הרמז בדברי חז"ל "שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהם יו"ד באיש וה"א באשה", יו"ד היא האות המורה על השפע האלוקי הנמצא אצל הקב"ה, וה"א היא האות המורה על השפע האלוקי לעם ישראל, שמחברים ביניהם גורמים להוריד את השפע האלוקי לעם ישראל. (הדברים נכתבו בדרך פשט כדי שכולם יבינו, ויש בזה עומק לפנים מעומק)

נוכל להוסיף לפי זה שהבית היהודי הוא ממש דוגמת בית המקדש, כמו שבבית המקדש היו מקריבים קרבנות ואוכלים אותם, והיה בזה נחת רוח לה' יתברך, היות והיתה מחשבתם לשם ה' יתברך, ככתוב ועשו לי מקדש – לי לשמי, כך בבית היהודי כאשר אדם חושב בשביל לתת לקב"ה כוח להשפיע על עם ישראל, כל פעולת עזרה וחסד היא כמו קרבן ממש, ארוחת ערב יחדיו שגדולה לגימה שמקרבת את הלבבות, היא כמו אכילת קרבנות, זריקת פח אשפה הוא כמו תרומת הדשן שהיו עושים הכהנים מעל גבי המזבח בבוקר השכם, והאיחוד ביניהם הוא קודש הקודשים שהיה כהן גדול נכנס לשם אחת בשנה ביום כיפור.

ג. איש ואשה שזכו ביתם מקור שפע הטוב לעם ישראל.

במסכת סוטה (י"ז ע"א) דרש רבי עקיבא איש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם. שאלה: מהי שכינה? ועל מי זה משפיע?

שמות פרק כה פסוק ח: וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם: ובפרק כט וְקִדְשֹׁתַי אֶת אֶהֱל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיו אֶקְדָּשׁ לְכֹהֵן לִי: וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵייתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים: וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְדוּד אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכְכֶם אֲנִי יְדוּד אֱלֹהֵיהֶם. האם השפע מהמשכן היה רק במשכן או שמהמשכן יצא שפע לכל העולם?

דרשות הר"ן - הדרוש השמיני: ראוי שנאמין שכמו שבזמן שבית המקדש קיים, היה המעון ההוא המקודש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה, עד שבאמצעות המקום ההוא היה שופע על כל ישראל. כן ראוי שיהיו הנביאים והחסידיים מוכנים לקבל שפע החכמה והנבואה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על המוכנים לכל בני דורם לכן, גם אם לא ישתתפו עמהם. מצד המצאם בדורם שהם עצמם כמו המקדש המקודש. והרמב"ן ז"ל כתב בסוף סדר והיה עקב: ויתכן באנשי זאת

המעלה שתהיה נפשם גם בחייהם צרורה בצרור החיים, כי הם בעצמם מעון לשכינה, ולפיכך בהמצא לנביאים והחסידים בדורות יהיה השפע שופע עליהם, ובאמצעותם אפשר שיהיה שופע על כל המוכנים מבני דורם. וכל שכן לאותם שהם מתקרבים אליהם ומשתתפים עמהם. ולא בחייהם בלבד כי גם אחרי מותם, מקומות קברותיהן ראויין להמצא השפע שם בצד מן הצדדים. כי עצמותיהם אשר כבר היו כלים לחול עליהם השפע האלהי, עדיין נשאר בהם מן המעלה והכבוד שיספיק לכיוצא בזה. ומפני זה אמרו רז"ל: שראוי להשתטח על קברי הצדיקים ולהתפלל שם. כי התפלה במקום ההוא תהיה רצויה יותר להמצא שם גופות אשר חל עליהם כבר השפע האלהי:

כשם שמבית המקדש ששרתה שם השכינה יצא שפע לכל עם ישראל, וכאשר יש צדיקים שהשכינה שורה עליהם יוצא דרכם שפע לכל בני דורם. כך איש ואשה שזכו והשכינה שורה בביתם יוצא מביתם שפע טובה לכל עם ישראל.

כמו שכתב בספר תורת המנחה (לרבי יעקב סקילי דרשה כז) "ומה היא השכינה, שנתאוו לה שתשכון בתוכם? ומפני מה נתאוו לה? מפני שכל זמן שהשכינה שורה בתחתונים העולם עומד על מילואו והשלמתו, וכל סדרי בראשית עומדים בתכונתם, וציורי שפע הברכה מיושרים בנתיבתם, והברכה מצויה בעולם כפולה ומכופלת". וכן כתב בספר שערי אורה השער הראשון: "כשנתן ה' יתברך לישראל המתנה הזאת ושרתה שכינה ביניהם, נמצאו כל אוצרות השם יתברך וגנזיו וחדריו, וכל מיני שפע וכל אצילות ברכה, נמצאים ביד ישראל. ומסר ביד ישראל מפתחות כל אוצר ואוצר לפתוח ולקבל כל שפע וברכה מאת השכינה, וזה שנאמר: ונתתי משכני בתוכם והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלהים (שם כו, יא יב)" למדנו מכאן שבזכות איש ואשה כשרים כל עם ישראל מרוויח.

י . שהשכינה שורה ההתנהגות בדרך נס – עצה נפלאה לחינוך הילדים.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף י/ב: אמר רבי לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה תניא נמי הכי ארון שעשה משה יש לו עשר אמות לכל רוח וכתוב ולפני הדביר עשרים אמה אורך וכתוב כנף הכרוב האחד עשר אמות וכנף הכרוב האחד עשר אמות ארון גופיה היכא הוה קאי אלא לאו שמע מינה בנס היה עומד. בבאור הנס מסביר המהרש"א (בבא בתרא דף צט/א): לפי ששם השכינה שורה כמ"ש

ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים ושאינו גשם לא יכילהו מקום ומדה ומלא כל הארץ כבודו:
נראה ללמוד מכאן: אם אנו רוצים שילדינו (שהם רמז ללוחות שבארון מתחת הכרובים-ההורים) יתחנכו בדרך התורה והמצוות, ולא יושפעו ח"ו מדרך זרה, למרות כל הנסיונות והפתויים, צריכים לדאוג שהשכינה תשרה בבית, ואז יתקיים בנו "שאינו גשם לא יכילהו מקום ומידה", באור: כאשר המקום רוחני התנהגות שם בדרך נס. (ועיין הערה ו דברי הזוהר הק' שכאשר השכינה שרויה בבית אז הבנים נקראים בנים של הקב"ה וממילא הוא שומר עליהם).

טו. תורה וחסד ללא שלום בית זה כמו חורבן בית המקדש.

תלמוד בבלי מסכת יומא דף ט/ב "מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים (ובירושלמי הוסיפו וכל ווסת טובה היתה בהם) מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים".
למדנו מכאן שאדם שחסר לו באחדות בבית שזה הרבה יותר חמור משנאת חנם ליהודי רגיל (כמובא בפלא יועץ ערך שנאה) גם אם יש בו תורה ומצוות, יתכן והוא גורם פירוד בעליונים כמו עובד ע"ז ר"ל, וכמו שכתב בספר חרדים: ולכן נתארך גלותינו על עון מחלוקת ושנאת חנם שהוא בינינו, שעדיין לא הטהרנו ממנו. שכל העולמות קשורים זה בזה, ובהראות פירוד בתחתון גורם דוגמת פירוד בשלשה אשר עליו ואין לך עבודה זרה גדולה מזו.

---

1. זוהר חלק ג דף פא/א: ליתי אחד וישתדל באחד, קודשא בריך הוא דאיהו אחד ישתדל באחד, דהא לית מלכא משתדל אלא במאי דאתחזי ליה: ובגיני כך כתיב (איוב כג יג) והוא באחד ומי ישיבנו, לא שארי קודשא בריך הוא ולא אשתכח אלא באחד, אחד מבעי ליה? אלא במאן דאתתקן בקדושה עלאה למהוי חד, כדין הוא שריא באחד, ולא באתר אחרא: ואימתי אקרי בר נש אחד? בשעתא דאשתכח דכר ונוקבא, ואתקדש בקדושה עלאה, ואתכוון לאתקדשא: וכד משתכחי תרוייהו כחד, כדין כלא חד בנפשא ובגופא, בנפשא: לאדבקא דא בדא ברעותא חדא, ובגופא כמה דאוליפנא, דבר נש דלא נסיב הוא כמאן דאתפליג וכד מתחברן דכר ונוקבא, כדין אתעבידו חד גופא, אשתכח דאינהו חד נפשא וחד גופא, ואקרי בר נש אחד כדין קודשא בריך הוא שארי באחד, ואפקיד רוחא דקדושה בההוא אחד, ואלין אקרון בנין דקודשא בריך הוא, כמה דאתמר, ובגיני כך קדושים תהיו כי קדוש אני יהו"ה:

באור: יבוא אחד ויעזור למי שהוא אחד, קוב"ה שהוא אחד משתדל באחד, שאין המלך משתדל אלא במי שדומה לו. ולכן כתוב בפסוק "והוא באחד ומי ישיבנו" שהקב"ה לא שורה ולא נמצא אלא במי שהוא אחד, כיצד לומדים מהפסוק? בפסוק כתוב "והוא באחד" היה צריך לכתוב והוא אחד? אלא כוונת הפסוק לומר שה' שורה רק במי שנתקן בקדושה להיות אחד ולא במקום אחר. ומתי נקרא האדם אחד? בשעה שהוא נמצא יחד זכר ונקיבה, שמתקדשים בקדושה עליונה, ומכוונים להתקדש. (לפי מה שלמדנו מכוונים להתקדש פירושו שהם מבינים שמעשיהם למטה מכוונים כנגד למעלה ומכוונים לשם כך) אז הקב"ה שורה בהם שהם אחד ומפקיד רוח של קדושה באותו אחד (רוח של הוולד) והם נקראים בנים של הקב"ה כמו שנאמר ובגלל כך קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

וכך אמרו חז"ל במדרש מובא בספר ראשית חכמה - אור גדול: "גדול השלום שאפילו עשה אדם כמה מצות ולא עשה שלום אין בידו כלום שכן מצינו ביהוא שעקר ע"א מישראל והשמיד בית אחאב והרג לאיזבל ולפי שלא עלה בידו שלום כאילו לא עשה כלום".

וכן אמרו חז"ל להיפך מובא בספר חרדים פרק ז: ופירוש מי ישיבנו, על דרך כי הא דאמרו רז"ל כשישראל בשלום זה עם זה אין שטן נוגע בהם, שנאמר חבור עצבים אפרים הנח לו, ושכינתו אינה מסתלקת מביניהם אפילו הם עובדים עבודה זרה, זהו פירוש ומי ישיבנו, כלומר אין שום עוון יכול לגרום סילוק שכינתו מעליהם דוגמת דור אחאב שאף על פי שהיו ישראל עובדים עבודה זרה, לפי שהיה ביניהם שלום, כשהיו יורדים למלחמה היו נוצחין. וכשאינן שלום ביניהם נופלים, אף על פי שהם צדיקים כדורו של דוד (עפ"י מד"ר בראשית לח, ו):

כתב ר' חיים ויטאל זצ"ל (ליקוטים פרשת עקב): "מעלה גדולה יש לאשה באמצעותה יקיים כל המצות, שאם יאהוב אותה כגופו, יקיים מצות ואהבת לרעך כמוך ששם נכלל כל התורה, כנזכר בגמרא על אותו שאמר למדני תורה על רגל אחת, ואמר לו ואהבת לרעך כמוך, אם תקיים זה כאילו קיימת כל התורה כולה":

למדנו מדבריו: שהזוכה לאהוב את אשתו כגופו נחשב לו כאילו קיים כל התורה כולה, אפשר שטעמו של דבר הוא שבמעשיו גרם יחוד בין הקב"ה לכנס"י שזה תכלית התורה כולה.

א. שלום בית מביא שלום לכל העולם כולו, כעין מתן תורה, עם רוצים אנו שיהיה טוב לעם ישראל, הפתרון הוא להרבות אהבה אחווה שלום ורעות בתוך הבית, מי שחי כך בביתו כל שעה בביתו שווה אולי פי מאה.

ב. איש ואשה הם לא רק משל לקב"ה וכנסת ישראל, אלא הם משל שמשפיע על הנמשל, כשם שהם מתנהגים ביניהם כך הקב"ה מתנהג עם עם ישראל וזה נקרא בלשון הקבלה יחוד קב"ה ושכנתיה.

ג. אדם שחי את ההרגשה שפגיעה באשתו זה פגיעה בבת זוגו של הקב"ה, וזה חטא כעין חטא העגל, מסוגל חמישים שנה להיות נשוי ולא לפגוע באשתו.

ד. דע מה למעלה ממך – כל מה שנעשה למעלה הכול נובע ממעשי האדם. האדם נברא בצלם אלוקים פירושו שמעשי האדם פועלים בעולמות אין מספר.

יז. נספכים מאמרים מספר הפליאה.

הדברים לקוחים ספר הפליאה (ד"ה ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם) בשנוי לשון קצת והוספות הבנה בסוגרים מהעורך.

מכאן תבין ותשכיל בני סוד חתן וכלה ומצות פריה ורביה, ראה בני דברים נעלמים ועתה אומר לך קושט דברי אמת שעליהם אין לפרסם ואין לזוז ואין לשאול כי מושאלים הם מפי מלאך אלהים מלאך ממש, ודע כי עה"ז הוא צל לעולם העליון ז"ש התנא כל מה שברא הקב"ה בעולמו ברא מנגד שנאמר גם את זה לעומת זה ברא אלהים, וגם בפ' המוכר ספינה ארז"ל אמר ר' יהודא כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה ברא, ראה והבן כי הכל הוא דוגמא עליונה (לקב"ה וכנס"י).

מה מעלה גדולה יש לפריה ורביה כי כשמתחברין המלך עם המלכה (קב"ה עם כנס"י) אז נעשים אחד וכל העולם מתברכין ועומדים בשלוה ובחדוה ובהשקט, ושמע בני מה הרמיזו חכמים בדבריהם שאמרו אוקירו לנשייכו ותתעשרו כענין מצפון זהב יאתה, והכוונה בעבור שהאשה היא דוגמת השכינה (כנסת ישראל) ע"כ ארז"ל אוקירו נשייכו. (בספר דרך פקודך כתב א'שר ש'ם ה'זהב [בראשית ב יא] ר"ת אש"ה, מצאתי.

ועתה בני שמע מה שרמז התנא (ונפסק בשו"ע אבה"ע סימן א) אמר כל המבטל פריה ורביה (מצוות עונה) מעלין עליו כאלו שופך דמים ומבטל

הדמות, והכוונה כי הגורם חסרון רחמים מן האשה ואז מקבלת מן הפחד, ממעט הדמות מן הצלם הוא ת"ת להעשות חצי אדם כאשר אמרנו (באור: כשם שלמטה גרם שרעיתו חושבת שאין הוא אוהבה כך גורם שכנסת ישראל מתרחקת מהקב"ה וכביכול הקב"ה נשאר חצי).

ותנא אחד אמר גורם לשכינה שתסתלק מישראל והנה בני זה הרמז ידוע כי בזמן שהשפעת האיש באשה כן גם (גורם) למעלה, והמהפך בהיפך (שמצער את אשתו גורם לנזק למעלה) ודוחק רגלי השכינה וממעט דמותה, הכוונה כי אז רגליה (של כנס"י) יורדת מות, מה שלמטה ממנה נקראים רגליה והם דחוקים מצד הדין שאין להם רחמים כלל כי השכינה נסתלקה מישראל. (שכנס"י וממילא עם ישראל מתרחקים מהקב"ה הם נמצאת בתוך דינים קשים ואין להם רחמים כי ה' (השכינה) הסתיר פניו)

ואם תראה בני מה הוסיפו בדבריהם ז"ל אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו, והכל הוא לרמוז לבת זוג העליון.

גם שמע בני מאמר אחד והוא כיון שבשבת, המלכה (כנס"י) יושבת אצל המלך (הקב"ה) ונתחברו פנים בפנים, מי הוא הנכנס ביניהם ומי הוא המתקרב אצלם, עונתן של ת"ח שיודעים סודות התורה והחיבור משבת לשבת, וכשנתחברו והאירו אז כולם מתחברין זה עם זה ואיתקנו עליונים ותחתונים, ועל הזיווג הזה הטהור אמר הכתוב וירחמיאל נשא אשה אחרת ושמה עטרה, ונקראת (כנס"י) עטרה שבה מעוטרת כל הספירות אשר לפניה והיא כלולה מכולן.

הכלל יהיה בידך שכל דבר שצריך האדם לעשות צריך לעשותו כמעשה העליונים שכל מה שעושה אדם למטה כך נעשה מלמעלה, וזהו שדימה הקב"ה את ישראל לחתן וכלה הוא שנאמר ומשוש חתן וכלה ישיש עליך אלהיך, ואחר שכך הוא צריך האדם לקדש עצמו (לחשוב לגרום שפע בעליונים).

והטיפה שהולד נוצר מן המוח נמשכת ומתפשטת בחוט השדרה ומשם לגידין מכאן ומכאן עד הברית ומן הברית מקבלת האשה. ועתה בני הבן שדוגמת אדם ממש הוא במרכבה העליונה ואיך שהאציל האדם נאצל מן הוי"ה, וראה עתה בני והבן קדושת האדם והטיפה שנוצר ממנה מה רומזת אשרינו אשרי יולדתינו המקדש עצמו בשעת תשמיש, ואשרי הולד הנוצר מן הטיפה ההוא כי כפי המחשבה הזכה ונקיה כן יהיה העובר. ראה בני ענין גדול ומי שאינו חס על נפשו לקדש עצמו לא

ימשוך נפש טהור לבנו. זכאים אתם צדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים דרכי השם ומקדשים עצמם בקדושת הקב"ה, ובעבור זה מושכים רוח קדושה מלמעלה על בניהם כולם זכאים טהורים ונקיים ונקראים בני מלך בני קדושים.

וי להם לעמי הארצות הרשעים שאינם עוסקים בתורה לדעת דרכי אלהים לקדש עצמם ואת בניהם, אבל הם משמשים מטתן באכזריות בעזות מצח בלא כוונה ובעבור זה בניהם ובני בניהם עזי נפש עזי פנים אינם מבחינים בעזותם בין צדיק לרשע, כי באמת מסטרא דמסאבא אינון כי אביהם המשיכו להם הנפש הזאת מסטרא דמסאבא, זהו ונטמתם במ אתא למסאבא מסאבין ליה.

יח. מפתח הענינים לחלק ב' של החוברת.

פרק ב : הלכה למעשה.

- א. איש ואשה שזכו ביתם מקור שפע הטוב לעם ישראל.
- ב. בקש שלום ורדפהו.
- ג. מעלת המחשבה.
- ד. מצוות ואהבת את ה' אלוקיך.
- ה. כל פרט בבית הוא מצוות עשה גדולה מאוד.
- ו. סיכום.
- ז. בשבילי נברא העולם.

מעשי האדם משפיעים בבריאה - מקורות.

פרק ג : שלום בית חיבור בין הקב"ה לכנסת

ישראל-מקורות.

- א. ספר פלא יועץ – הגאולה תלויה בשלום בית.
- ב. ספר עבודת הקודש להחיד"א – יכוין בביתו לכבוד השכינה.
- ג. פירוש הרקאנאטי על התורה – סוד זיווג חתן וכלה.
- ד. סיפור כבוד אשתי הוא כבוד השכינה.
- ה. איש ואשה שזכו הם קודש הקודשים דוגמת שני הכרובים.
- ו. שהשכינה שורה ההתנהגות בדרך נס – עצה נפלאה לחינוך הילדים.
- ז. פירוש הרקאנטי על התורה – שמחת חתן וכלה גורם לחיבור כנס"י בהקב"ה.
- ח. זוהר במדבר ק"ח ב'.
- ט. זוהר: מפריד בין איש לאשתו מפריד בין כנס"י להקב"ה.
- י. ליקוטי מוהר"ן (מהדורא בתרא סימן לב) יחוד למטה גורם יחוד למעלה.

יא. ראשית חכמה - שער הענוה - פרק חמישי:

יב. טעם מצוות פרו ורבו.

יג. חיבור האתרוג ללולב.

יד. כאילו משים שלום בכל ישראל.

פרק ד : סיפורים מחכמינו זכרונם לברכה.

- א. סיפור על האמורא רב רחומי והמוסר ההשכל הנלמד ממנו.
- ב. עמוד אש מגיע שמשמחים את הבת מלך.
- ג. עמוד האש שהגיע לבית יהודה בריה דר' חייא.
- ד. נס פורים בזכות שמרדכי דרש בשלום אסתר רעייתו.
- ה. חסרון בשלום בית יותר חמור מלירוק בפנים של גדול הדור.
- ו. הרב שך חרד לשלום בית.
- ז. המכתב מאליהו וויתר על הידור לכבוד רעייתו.
- ח. שמחת כלה כלימוד תורה.

פרק ה : חסידות תלויה במחשבה.

- א. מעשה בנבוכדנצר ושלוש פסיעות.
- ב. קושית בנו של הח"ח ותירוצו המדהים של הח"ח.
- ג. כיצד תוכל להעלות את ערך ואיכות מצוותיך?
- ד. מחשבה טובה של אחד מצטרפת לשני.
- ה. במצווה אחת בשביל הבורא זוכים לחיי העוה"ב.

ו. חסידיך הם זוכים לברך אותך.

ז. מעשה בחסיד אחד.

פרק ו : מקום ההטבה הגדול ביותר - זה

בבית היהודי.

- א. לא טוב היות האדם לבדו.
- ב. המקום שבו אדם מטיב ביותר לעולם זה בביתו.
- ג. הבית היהודי בית הספר לאדם טוב.
- ד. משלוח מנות ומתנות לאביונים - מידת החסד ומידת אהבה.
- ה. דוגמאות מגדולי ישראל.
- ו. מרדכי הצדיק מתוך שלום ביתו הגיע לאהבת כל ישראל ולהצלתם.
- ז. דובר שלום לכל זרעו.
- ח. על כן יעזוב את אביו ואת אמו.
- ט. והלכת בדרכיו הדרך לשלמות האדם.
- י. באור נפלא בטעם שנראו תחילה דו פרצופין.

פרק ז : ההשפעה הגדולה ביותר.

רמב"ם (הלכות חנוכה פרק ד הלכה יד):

א. כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם.

ב. התורה לימדה אותנו ששלום בית חשוב מהכול.

ג. גם עבור יום אחד של שלום בית שווה להשקיע הרבה.

פרק ח : מקורות מהתורה לחשיבות

העצומה שיש להוספת אחדות בבית היהודי.

א. חסרון קל של אהבה בבית היהודי מוגדר בתורה כשנאה.

ב. ראובן ושמעון.

ג. למה נקרא שמו לוי?

ד. למה נקרא שמו יוסף?

ה. מוסר השכל.

פרק ט : האוצר לא מתחת לגשר.

כיצד נציל את עצמנו ואת עם ישראל כולו מהצרות?

פרק י : תפקיד הדור אהבת ה' ואהבת

ישראל.

א. מה נשתנה הדור הזה.

ב. להיות כל איש שורר בביתו.

ג. מעשי האדם משפיעים טבע חדש אצל האנשים.

ד. שאין מלך צריך ללמוד להיות אדם.

ה. והוא יהיה משלו בך.

ו. שרה ורבקה שני סוגי יחס.

ז. כפי שמתנהג עם הקב"ה אשתו מתנהגת עימו.

ח. תפקיד הדור אהבה.

ט. סיכום.

כיצד תוכל להרויח מאות מצוות ביום ללא מאמץ ? איך

הופכים פעולה רגילה למצווה גדולה ?

האוצר לא מתחת לגשר.

ישנו סיפור מפורסם על יהודי בשם איזיק שחלם חלום שמתחת הגשר יש אוצר גדול מאוד של כסף, נסע איזיק לאותו גשר חיכה לאמצע הלילה וירד לחפור מתחת הגשר, פתאום הגיע השומר ותפס אותו, שאל אותו השומר לפרש מעשיו, ענה לו איזיק כי חלם בלילה שיש אוצר מתחת לגשר, צחק השומר ואמר מי מתיחס לחלומות גם אני הלילה חלמתי כי מתחת התנור בבית של איזיק בן יעקוב מקרקוב יש אוצר וכי בגלל החלום אלך לאותו בית של איזיק לחפש את האוצר, שמח איזיק מאוד לשמע דברי השומר שכלל לא ידע שאותו יהודי שלפניו שמו איזיק בן יעקוב מקרקוב, חזר לביתו חפר מתחת לתנור ומצא אוצר נפלא. ואנו למדים מכך רבות, פעמים האוצר בתוך ביתך ואתה נוסע רחוק, דע! כי לא מעבר לים היא, כי קרוב אליך הדבר מאוד.

יהודי יקר! אתה רוצה אתה רוצה לזכות להיות בן אהוב לה' יתברך, רוצה לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים, לא צריך ללכת רחוק הכול בתוך הבית, נרבה אהבה ואחדות בבית היהודי, לכבוד בורא עולם! לתת לו כוח להשפיע על עם ישראל, כמבואר בחוברת. דע! בזה השפעת יותר מכל דבר, כמו שאמרו חז"ל: במדבר רבה יא,ז גדול השלום שהוא שקול כנגד הכל, אנו אומרים עושה שלום ובורא את הכל.